

ΑΠΕΠΑΝΩ

Κυριακή, 22 Απριλίου 2012
5:34 πμ

Η τοπική επιθετική φράση "από επάνω" ή "από πάνω" ουσιαστικοποιήθηκε στην μεσαιωνική Ελληνική των βυζαντινών χρόνων σε "απεπάνω". Το πράγμα δεν είναι παράδοξο γιατί η υπήρχε και γνωστότερος "κατεπάνω".

Μια περιγραφή μας δίνει ο Κων. Σαράφης στο 9290 "Ελληνικός Αυτοκρατορικός Στόλος"

Όταν μια Ναυτική δύναμη ξενιτεύονταν σε αποκεντρωμένα χωρικά ύδατα υπήρχαν τα νεομισμένα Κριτήρια του Πλωίμου Πρωτάτου που έδρευαν σε κοντινά αγκυροβόλια. Υπαγονταν στο ανώτατο Ναυτοδικείο, **το Δικαιότατον των πλωίων**. Ήταν δύο κατηγοριών:

Τα κριτήρια του **πρωτοκομμάνδου** που δικάζαν επιτελικά παραπτώματα

Τα κριτήρια του **κομμάνδου** που δικάζαν τα σοβαρά ατοπήματα για τους δρουγγάριους της δικαιοδοσίας του και τους **αποκάτω** μέχρι του βαθμού του καραβόπουλου

ΣΗΜ:

Κριτήριο του Πλωίου είναι στο σημερινό Ναυτοδικείο. Το **κομμάνδο** είναι η Διοίκηση δηλαδή τμήμα της οργάνωσης του πολεμικού Ναυτικού, διεθετε δικό του εξοπλισμό και προσωπικό αλλά και ζωνή ευθύνης. Σε κάθε Δρουγγάριο Τοποτηρητή υπαγονταν 3 έως 4 Τριαρχίες.

Οι Δρουγγάριοι διοικούσαν τα **κομμάνδα**. Αυτοί ήταν οι **απεπάνω**.

Βλέπουμε ότι υπήρχαν δύο ουσιαστικοποιήσεις τοπικών επιθετικών φράσεων που δηλώναν τους **υφισταμένους** (αποκάτω) και τους **προισταμένους** (απεπάνω). Βεβαίως οι απεπάνω, αποκάτω, κατεπάνω όπως και ο επικεφαλής είναι ουσιαστικά ακλίτα.

Δηλ. δεν αλλάζουν κατάληξη στα διάφορες πτώσεις.

Του κατεπάνω, των απεπάνω, τους αποκάτω, του επικεφαλής.